

Vergaderjaar 2021–2022

24 587

Justitiële Inrichtingen

25 295

Infectieziektenbestrijding

Nr. 822

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR RECHTSBESCHERMING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 december 2021

Op 19 november 2021 informeerde ik uw Kamer over de coronabesmettingen binnen de justitiële inrichtingen en de maatregelen die de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) als gevolg daarvan heeft doorgevoerd (Kamerstuk 24 587, nr. 816). Het aantal coronabesmettingen in Nederland en in de penitentiaire inrichtingen (PI's) is sindsdien verder toegenomen. Er is momenteel sprake van 51 besmettingen onder justitiabelen binnen het gevangeniswezen (peildatum 15 december 2021). Binnen de forensische zorg en justitiële jeugdinrichtingen zijn 17 besmettingen geconstateerd.

Op 18 december 2021 is door het kabinet in een ingelaste persconferentie een verdere aanscherping van de coronamaatregelen aangekondigd. DJI heeft de landelijke maatregelen vertaald naar de specifieke situatie binnen de justitiële inrichtingen van DJI om ervoor te zorgen dat de situatie ook daar veilig en beheersbaar blijft. Met deze brief informeer ik u hierover.

Coronamaatregelen

Alle justitiabelen hebben de mogelijkheid zich te laten vaccineren. Conform landelijk beleid krijgen zij ook een boosterprik aangeboden. Ook medewerkers met direct justitiabelencontact worden in de gelegenheid gesteld een boosterprik te halen. DJI benadrukt bij de medewerkers en de justitiabelen het belang van vaccineren en het halen van de boosterprik. Dit is extra belangrijk vanwege de onzekerheid over de mate van de besmettelijkheid en ziekmakendheid van de Omikron-variant en de mate van de bescherming van de vaccins tegen deze variant.

De huidige coronamaatregelen die al bij DJI van kracht zijn veranderen niet en blijven onverminderd van kracht. Dat geldt uiteraard ook voor het houden van de verplichte 1,5 meter afstand, het dragen van een mondkapje op plaatsen waar dat nodig is en het naleven van de andere basismaatregelen. Naast deze huidige maatregelen zijn nu ook aanvul-

lende maatregelen nodig. De volgende maatregelen gaan in op 24 december 2021 en gelden voorlopig tot 14 januari 2022.

Bezoek

- Het knuffelcontact tussen gedetineerde en bezoeker bij aanvang en na afloop van het bezoek is niet langer toegestaan;
- Gedetineerden mogen maximaal twee bezoekers van dertien jaar en ouder ontvangen. Voor kinderen tot en met twaalf jaar geldt dat de directeur van de justitiële inrichting een maximum aantal kinderen per bezoekmoment bepaalt;
- Het bezoek zonder toezicht wordt opgeschort;
- De ouder-kindactiviteiten worden in beginsel opgeschort. Echter, als de directeur het verantwoord vindt én als de gedetineerde bereid is conform de inkomstenprocedure na afloop van het ouder-kindcontact vijf dagen in quarantaine te gaan en te worden getest op de vijfde dag, kan dit ouder-kindcontact doorgaan. Het kind moet op de dag van het bezoek thuis een zelftest doen en een negatieve testuitslag hebben bij binnenkomst.
- Ambtelijk bezoek van ketenpartners, zoals gemeente en reclassering vindt zoveel mogelijk digitaal plaats. Als er dringende redenen zijn het bezoek toch fysiek doorgang te laten vinden, dan kan dit alleen indien de directeur het bezoek veilig en verantwoord acht en 1,5 meter afstand in acht wordt genomen.
- Ook het contact met de advocatuur vindt bij voorkeur digitaal plaats met dien verstande dat als de advocaat of justitiabele aangeven fysiek te willen overleggen dat mogelijk is.

Contactberoepen

Niet-medische contactberoepen, zoals de kapper, mogen niet worden uitgeoefend in de justitiële inrichtingen. Voor (para)medische contactberoepen (fysiotherapeut, opticien, medisch pedicure) geldt dat alleen behandelingen die niet kunnen worden uitgesteld mogen doorgaan.

Verlof Gevangeniswezen/Vreemdelingenbewaring

Kortdurend verlof

In beginsel worden kortdurende verloven opgeschort. Wel kan de directeur kortdurend verlof op humanitaire gronden toestaan of als hij het noodzakelijk acht in het kader van de detentiefasering of met het oog op re-integratiedoelinden.¹ Na terugkeer van het kortdurend verlof wordt de gedetineerde na drie dagen getest.

Langdurend verlof

Langdurend verlof in het gevangeniswezen kan doorgaan, mits dat verantwoord is en de gedetineerde zich houdt aan de landelijk geldende coronamaatregelen. Bij terugkeer van het langdurend verlof gaat de justitiabele conform de inkomstenprocedure eerst vijf dagen in quarantaine.

Verlof Forensische Zorg en Justitiële Jeugdinstellingen

Voor tbs-gestelden en justitiële jeugdigen is verlof mogelijk conform het individueel verlofplan. Wel moeten de landelijke maatregelen in acht

¹ Hiervan is bijvoorbeeld sprake bij een geboorte of een uitvaart, of in het geval van een praktijkexamen of een sollicitatiegesprek dat niet digitaal kan worden gevoerd.

worden genomen. Bij terugkeer in de justitiële inrichting wordt een test aangeboden en er is monitoring op klachten de eerste vijf dagen na binnenkomst. Bij het regelmatig verlaten of werken buiten de inrichting wordt de justitiabele gevraagd tweemaal per week een test te doen.

Capaciteit gevangeniswezen

DJI heeft de afgelopen maanden samen met de ketenpartners hard gewerkt om de door corona ontstane voorraden van zelfmeld- en arrestantenvonnissen weg te werken. De bezetting binnen het gevangeniswezen loopt daarom sinds medio september langzaam maar zeker weer op. Het oplopend aantal coronabesmettingen onder gedetineerden zorgt er echter voor dat in verschillende inrichtingen quarantaines van gedetineerden noodzakelijk zijn. In enkele gevallen gaan hele afdelingen in quarantaine en worden dagprogramma's aangepast. Dit heeft tot gevolg dat op die afdelingen geen plaatsing of doorstroom mogelijk is. Ook worden gedetineerden bij binnenkomst en met ingang van de invoering van de aangescherpte maatregelen eveneens na terugkeer van langdurend verlop, standaard vijf dagen op een eenpersoonscel geplaatst. Al deze maatregelen hebben grote gevolgen voor de opnamecapaciteit van DJI.

Daarnaast is er sprake van een toenemende druk op personeelsbezetting. Zo loopt het ziekteverzuim onder het personeel op vanwege besmettingen met corona en verblijven medewerkers van DJI in thuisquarantaine vanwege besmette huisgenoten, of zijn zij in afwachting van een testuitslag.

Maatregelen met betrekking tot capaciteit

DJI doet er alles aan om de inzetbare capaciteit te vergroten om de oplopende instroom te kunnen verwerken. Zo zijn er in verschillende PI's reguliere afdelingen tijdelijk omgezet naar inkomstenafdelingen en wordt, waar mogelijk, leegstaande capaciteit ingezet voor voorlopig gehechten en arrestanten.

De genomen maatregelen om de capaciteit te verhogen zijn in de komende periode helaas niet voldoende om de druk op de capaciteit het hoofd te bieden. Aanvullende maatregelen zijn dus nodig om te voorkomen dat preventief gehechte personen dienen te worden heengezonden. Daarom zullen er tijdelijk geen volwassen personen worden opgeroepen die de tenuitvoerlegging van hun straf op dit moment in vrijheid afwachten, de zogenaamde «zelfmelders». Het betreft doorgaans veroordeelden met een gevangenisstraf van maximaal vier maanden. Reeds verstuurde oproepen aan «zelfmelders» die zich tussen 1 en 14 januari 2022 zouden moeten melden worden ingetrokken. Vanzelfsprekend worden deze straffen zodra de situatie het weer toelaat alsnog ten uitvoer gelegd.

De ketenpartners van DJI zijn geïnformeerd over deze maatregelen.

Tot slot

Net als voor alle andere maatregelen in Nederland, zoals aangekondigd op 18 december, begrijp ik dat deze maatregelen zwaar vallen bij gedetineerden en bezoekers. Helaas zijn deze maatregelen echter noodzakelijk in de strijd tegen het coronavirus. DJI monitort continu of de genomen maatregelen kunnen worden beëindigd of afgebouwd. Echter, het kan ook zijn dat in plaats daarvan aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

In lijn met het kabinet weegt DJI dit op 6 januari. Ik zal uw Kamer, mocht dit aan de orde zijn, steeds van de genomen maatregelen op de hoogte houden.

De Minister voor Rechtsbescherming,
S. Dekker